

ИЗВЕШТАЈ

о реализацији задатака из надлежности Аналитичке групе Министарства одбране и Војске Србије за анализу спровођења Националног акционог плана за примену Резолуције 1325 Савета безбедности Уједињених нација – Жене, мир и безбедност у Републици Србији (2010-2015) од јула до децембра 2015. године

Извештај о реализацији задатака из надлежности Аналитичке групе Министарства одбране и Војске Србије за анализу спровођења Националног акционог плана за примену Резолуције 1325 Савета безбедности Уједињених нација – Жене, мир и безбедност у Републици Србији (у даљем тексту: НАП за примену Резолуције 1325 СБ УН) за период од јула до децембра 2015. године (у даљем тексту: Извештај) израђен је на основу Решења о формирању Аналитичке групе Министарства одбране и Војске Србије за анализу спровођења НАП-а за примену Резолуције 1325 СБ УН (у даљем тексту: Аналитичка група Министарства одбране и Војске Србије).

Извештај садржи следеће целине: (1) активности Аналитичке групе Министарства одбране и Војске Србије у периоду од јула до децембра 2015. године; (2) резултати родне анализе у Министарству одбране и Војсци Србије и (3) закључци и препоруке за унапређење рада Аналитичке групе Министарства одбране и Војске Србије.

1. АКТИВНОСТИ АНАЛИТИЧКЕ ГРУПЕ МИНИСТАРСТВА ОДБРАНЕ И ВОЈСКЕ СРБИЈЕ У ПЕРИОДУ ОД ЈУЛА ДО ДЕЦЕМБРА 2015. ГОДИНЕ

Аналитичка група Министарства одбране и Војске Србије у наведеном извештајном периоду одржала је један састанак свих чланова и чланица групе, као и пет састанака њених подгрупа (секција).

Двадесети састанак Аналитичке групе Министарства одбране и Војске Србије одржан је 20. октобра 2015. године у Управи за стратегијско планирање Сектора за политику одбране. На састанку, присутни су, током краћег излагања руководиоца Аналитичке групе Министарства одбране и Војске Србије, упознати са механизмом родно одговорног буџетирања, као и са захтевом да се у свим органима државне управе у 2016. години уведе родно одговорно буџетирање као програм или програмска активност. У том контексту, истакнута је потреба за едукацијом припадника МО и ВС о наведеном механизму родне равноправности. У вези са реализацијом родне анализе у другој половини 2015. године изложене су смернице за реализацију планираних активности секција Аналитичке групе Министарства одбране и Војске Србије.

Кроз анализу показатеља о заступљености жена у МО и ВС, указано је на раст процента жена у свим категоријама кадра, имајући у виду да је: у мају 2015. године износио 19,42%, а у септембру 2015. године - 19,71%.

На састанку су присутни чланови и чланице Аналитичке групе Министарства одбране и Војске Србије, начелник Управе за стратегијско планирање СПО, који је заменик председника Мултисекторског координационог тела Владе, као и његова заменица у том телу, попунили упитник за унутрашњу евалуацију спровођења НАП-а у МО и ВС у периоду 2010-2015. године, који је достављен из Министарства унутрашњих послова.

Такође, изнет је предлог да Аналитичка група Министарства одбране и Војске Србије реализује испитивање у две фокус групе (мушкарци и жене), које би чинило по 10 потпоручника из прве класе кадета и кадеткиња уписаних на Војну академију школске 2007/2008. године и промовисаних у офицере Војске Србије 2012. године. Циљ

испитивања био би сагледавање специфичности развоја у каријери професионалних војних лица оба пола.

У оквиру анализе реализације задатака из надлежности Аналитичке групе Министарства одбране и Војске Србије, закључено је да је ова група, од свог формирања 2011. године до краја 2015. године: (1) одржала 20 састанака групе и 55 састанка њених пет секција (подгрупа); (2) спровела два мапирања система, седам родних анализа, пет анализа родно одговорног буџетирања; израдила девет шестомесечних извештаја и пет годишњих извештаја, који су постављени на сајт МО и доступни на увид јавности; (3) покренула реализацију многих активности садржаних у НАП-у и учествовала у едукацији припадника МО и ВС и у активностима партнерске сарадње.

Такође, на састанку су критички размотрени резултати двогодишњег рада „особа од поверења“ у МО и ВС, иницирана је идеја о увођењу СОС телефона за помоћ запосленима оба пола, изнети су резултати анкетања заинтересованости припадника МО и ВС за отварање тзв. „војних вртића“ и презентоване су информације о учешћу појединих чланова институционалних тела и механизма родне равноправности из састава МО и ВС на међународним и домаћим активностима које се односе на родну равноправност.

2. РЕЗУЛТАТИ РОДНЕ АНАЛИЗЕ У МИНИСТАРСТВУ ОДБРАНЕ И ВОЈСЦИ СРБИЈЕ

Резултати родне анализе спроведене од стране Аналитичке групе Министарства одбране и Војске Србије у октобру 2015. године, на основу показатеља добијених од надлежних организационих јединица МО и ВС, закључно са 30. септембром 2015. године, указују да је дошло до повећања укупне заступљености жена у МО и ВС за 0,29%, с обзиром на то да је заступљеност жена, према подацима од 1. априла 2015. године, износила 19,42%, а према подацима од 30. септембра 2015. године, износила је 19,71% у односу на укупан број запослених у МО и ВС.

До повећања заступљености жена дошло је, пре свега, у категоријама официра и професионалних војника. У категорији подофицира није дошло до промене заступљености жена, а до смањења њихове заступљености дошло је само у категорији цивилних лица (Табела 1).

Табела 1: Преглед заступљености жена у Министарству одбране и Војсци Србије према показатељима од 1. априла и 30. септембра 2015. године

Стање на дан	Заступљеност жена				
	Категорије кадра				
	Официри	Подофицири	Професионални војници	Цивилна лица	Укупно
	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]
01.04.2015.	0.649%	0.164%	3.035%	15.570%	19.419%
30.09.2015.	0.781%	0.164%	3.237%	15.528%	19.709%

У вези са трендом константног смањења заступљености жена у категорији цивилних лица, у периоду од 2010. до 2015. године, и истовременог повећања њиховог броја у категоријама професионалних војних лица и професионалних војника, треба истаћи да наведено смањење броја жена у категорији цивилних лица (државни службеници, лица на положају, војни службеници и војни намештеници) није настало услед отпуштања са посла тих лица, већ услед одласка у пензију или одласка на радна места изван МО и ВС. Такође, важно је истаћи да највећи број жена запослених у МО и ВС припада категорији војних службеника и војних намештеника, који још немају одговарајуће вођење у каријери (Табела 2).

Табела 2: Преглед заступљеност жена цивилних лица у односу на укупан број запослених у МО и ВС, изражен по поткатегоријама, према стању од 30. септембра 2015. године

Заступљеност жена Поткатегорије цивилних лица		[%]
Државни службеници и намештеници	Лица у звању	0.187%
	Лица на 3. групи положаја	-
	Намештеници	0.003%
	Укупно	0.190%
Лица на положају	Лица у Кабинету МО (док траје дужност функционера)	0.006%
	Државни секретари	-
	Помоћник министра и секретар министарства	0.003%
	Укупно	0.009%
Остали	Војни службеници	12.381%
	Војни намештеници	2.948%
	Укупно	15.329%
УКУПНО		15.528%

Анализа старосне структуре жена запослених у МО и ВС показује да највише жена има у категоријама официра и професионалних војника од 25 до 30 година старости. У категорији подофицира, највише жена има од 40 до 45 година старости, а у категорији цивилних лица највише жена има од 50 до 55 година старости (Табела 3).

Табела 3: Преглед заступљености жена у МО и ВС, према годинама старости и по категоријама кадра, према стању од 30. септембра 2015. године

Година старости	Заступљеност жена Категорије кадра				
	Официри	Подофицири	Професионални војници	Цивилна лица	Укупно
	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]
Мање од 20	-	-	0.009%	-	0.009%
20-25	0.251%	-	0.433%	0.094%	0.778%
25-30	0.292%	0.018%	1.415%	0.673%	2.398%
30-35	0.140%	0.018%	1.053%	1.222%	2.433%
35-40	0.050%	0.029%	0.254%	1.509%	1.842%
40-45	0.009%	0.029%	0.053%	2.152%	2.243%
45-50	0.018%	0.070%	0.020%	3.030%	3.138%
50-55	0.020%	-	-	3.778%	3.799%
55-60	-	-	-	2.521%	2.521%
60-65	-	-	-	0.547%	0.547%
Више од 65	-	-	-	0.003%	0.003%

Што се тиче заступљености жена у одлучивању, највећи број жена запослених у МО и ВС, њих 17,79% је без руководећих или командних дужности у МО и ВС у односу на укупан број запослених. Највише жена има на средњем руководећем нивоу (0.725%), а најмање на највишем руководећем нивоу (0.003%) (Табела 4).

У претходним извештајима, указано је на чињеницу да је учешће жена на нижим руководећим/командним дужностима веће него на вишим и изнета је процена да ће временом заступљеност жена у одлучивању расти, нарочито у категорији ПВЛ из које се распоређују официри на командне дужности у Војсци Србије. Релативно мала заступљеност жена на руководећим/командним дужностима директна је последица структуре Војске Србије у којој се готово сва руководећа/командна места попуњавају официрима или подофицирима, као и недовољног броја жена виших чинова са потребним квалификацијама, односно годинама стажа у Војсци Србије за постављење на више и високе позиције у војсци.

Табела 4: Преглед заступљености жена у одлучивању у односу на укупан број запослених у МО и ВС, према нивоима руковођења/командовања, према стању од 30. септембра 2015. године

Ниво руковођења/командовања	Заступљеност жена Категорије кадра				
	Официри	Подофицири	Професионални војници	Цивилна лица	Укупно
	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]
Највиши	-	-	-	0.003%	0.003%
Високи	-	-	-	0.003%	0.003%
Виши	0.006%	-	-	0.597%	0.602%
Средњи	0.009%	-	-	0.716%	0.725%
Нижи	0.357%	0.020%	0.003%	0.208%	0.588%
Без руков. дужн.	0.409%	0.143%	3.234%	14.001%	17.788%

Жене запослене у МО и ВС, формално, под једнаким условима као и мушкарци, имају право да, конкуришу за рад у војнодипломатским мисијама у иностранству, као и да буду ангазоване на свим дужностима у мултинационалним операцијама.

Војска Србије тренутно учествује у једанаест мултинационалних операција. У наведеним операцијама Војска Србије ангажује 328 припадника/ца, од којих су 33 жене и од тога: два војника на Кипру, четири у Либану, двадесетчетири у Централноафричкој Републици (на дужности лекара, медицинских техничара и немедицинског особља) и три у ДР Конго (један лекар и два медицинска техничара).

У извештајном периоду у МО и ВС није било измена нормативних докумената у којима је уређена родна перспектива и заштита жена. Министарство одбране размотрило је и доставило Координационом телу за родну равноправност примедбе и сугестије на предлог Националне стратегије за родну равноправност за период од 2016. до 2020. године са Планом активности за њено спровођење.

У оквиру учешћа Министарства одбране у регионалном пројекту UNDP/SEESAC под називом „Подршка интеграцији начела родне равноправности у реформу сектора безбедности земаља западног Балкана“, у извештајном периоду реализовано је више активности. Радионица за родну анализу реализована је од 10. до 11. септембра у Аранђеловцу, уз учешће 10 лица из МО и ВС, а од 16. до 18. септембра реализовано је службено путовање делегације МО и ВС (9 лица) ради посете Опсерваторији за једнакост у Министарству одбране Краљевине Шпаније. Такође, током децембра 2015. године реализована су три семинара о родној равноправности за ученике и наставнике Војне гимназије у Београду.

Према подацима из септембра 2015. године, на основним студијама у Војној академији било је 17,1%, односно 114 кадеткиња у односу на укупан број од 665 кадета и кадеткиња. У 137. класи било је 41 кадеткиња, у 138. класи - 29 кадеткиња, у 139. класи - 14

кадеткиња, док је у 140. класи 29 кадеткиња из Републике Србије и једна из Босне и Херцеговине. У школској 2015/2016. години, примљено је 191 кадет и кадеткиња из Републике Србије и пет из Босне и Херцеговине, тако да девојке представљају 15,2% најмлађе генерације. Број примљених девојака већи је него претходне године, а проценат оних које су примљене по конкурсима из цивилства је близу 30% од 100 кадета.

У школској 2014/2015 дипломирао је 35 девојака. Три најуспешнија дипломца 136. класе биле су девојке.

За упис у Војну гимназију, од 1067 пријављених кандидата, било је 485 девојака. У први разред, након обављене селекције, примљене су 22 девојке. У првом разреду средње војне школе, која је ове године оформила разред од 21 ученика, две су девојке.

У мартовској партији полазника Курса слушалаца резервних официра од 44 полазника је 5 девојака или 11,6%.

3. ЗАКЉУЧЦИ И ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ РАДА АНАЛИТИЧКЕ ГРУПЕ МИНИСТАРСТВА ОДБРАНЕ И ВОЈСКЕ СРБИЈЕ

На основу анализе реализације задатака из надлежности Аналитичке групе Министарства одбране и Војске Србије за анализу спровођења НАП за примену Резолуције 1325 СБ УН, за период од јула до децембра 2015. године, може се закључити следеће:

- Реализација задатака из надлежности Аналитичке групе Министарства одбране и Војске Србије за анализу спровођења Националног акционог плана за примену Резолуције 1325 Савета безбедности Уједињених нација – Жене, мир и безбедност у Републици Србији (2010-2015), за период од јула до децембра 2015. године спроведена је у складу са Планом активности Министарства одбране и Војске Србије за спровођење Националног акционог плана за примену Резолуције 1325 Савета безбедности Уједињених нација – Жене, мир и безбедност у Републици Србији (2010-2015) у 2015. години.
- Резултати родне анализе коју је спровела Аналитичка група Министарства одбране и Војске Србије показују да је у наведеном периоду у Министарству одбране и Војсци Србије дошло до напретка у спровођењу Националног акционог плана, посебно по питању повећања укупне заступљености жена у МО и ВС у категоријама официра и професионалних војника.

Ради унапређења рада из надлежности ове групе у 2016. години предлаже се следеће:

- Извршити реструктурирање Аналитичке групе Министарства одбране и Војске Србије.
- Наставити обуке припадника Министарства одбране и Војске Србије у примени нових аналитичких метода и техника и вођења родно одговорне статистике, као и родно одговорног буџетирања, што је програмска активност која би се убудуће реализовала у Сектору за буџет и финансије.
- Наставити успостављену сарадњу са другим аналитичким групама и истраживачким тимовима за анализу спровођења НАП у систему безбедности у Републици Србији.
- Унапредити аналитичке методе и технике родне анализе у сарадњи са партнерима у земљи и иностранству у 2016. години.
- Израдити и предложити за усвајање нову листу индикатора за родну анализу.
- Ради даљег унапређења вођења родно одговорне статистике током 2016. године наставити започете активности на усавршавању КаИС-а и на праћењу препорука за вођење у каријери свих категорија запослених лица у МО и ВС.

- Реализовати идеју увођења бесплатне правне помоћи, као и СОС телефона за помоћ запосленима оба пола.

Аналитичка група Министарства одбране и Војске Србије за анализу спровођења НАП за примену Резолуције 1325 СБ УН – Жене, мир и безбедност у Републици Србији